

Tadeusz Obrębski

Profesor Jubilat - Władysław Janasz

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 17, 43-47

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PROFESOR JUBILAT – WŁADYSŁAW JANASZ

Miałem szczęście, że w latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku los pozwolił mi się zetknąć bezpośrednio i zaprzyjaźnić serdecznie z dwudziestoparoletnim wówczas, a dziś **Szanownym Profesorem Jubilatem Władysławem Janaszem**. Było to w Instytucie Nauk Ekonomicznych i Społecznych Politechniki Szczecińskiej, w którym stawialiśmy pierwsze kroki, przysposabiając się do roli nauczycieli akademickich w zakresie podstaw ekonomii. Naszym wspólnym przełożonym i pierwszym mistrzem, który wprowadzał nas w tajniki nauk ekonomicznych, był profesor Józef Rutkowski. Udało Mu się utworzyć młody, interesujący i utalentowany zespół, z którego z czasem wyrosło 13 profesorów.

Już jako młody człowiek Profesor wyróżniał się dojrzałą, głęboką i spokojną rozważą życiową oraz roztropnością. Swoje obowiązki zawodowe wykonywał z dużą starannością i traktował je jako powinność społeczną, której nie należy zaniedbywać. Wierny przyjętym przez siebie wartościom i zasadom, spełnia się znakomicie w roli nauczyciela i wychowawcy młodzieży studenckiej. Wyjątkowo harmonijnie potrafi łączyć funkcje edukacyjno- dydaktyczne, badawcze i w zakresie rozwoju kadry naukowej z działalnością organizacyjną i społeczną.

Jako wychowawca i nauczyciel ma udział w wykształceniu tysięcy absolwentów nauk ekonomicznych, którzy zasilili zachodniopomorski, ogólnopolski i europejski rynek pracy i poprawili strukturę kapitału ludzkiego funkcjonującego w gospodarce. Wykazuje przy tym stałą dbałość o poprawę jakości kształcenia i procesu dydaktycznego. Publikuje liczne podręczniki z zakresu ekonomiki przemysłu, teorii organizacji i zarządzania, teorii innowacji oraz gospodarki kapitałem. Na trwałe weszły one do zasobu pomocy dydaktycznych wykorzystywanych w wyższym szkolnictwie ekonomicznym.

Profesor Jubilat szczególnie wyróżnia się w pracy badawczej. Ma imponujący dorobek w postaci blisko 400 publikacji, w tym książek, monografii i studiów. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się na współczesnych, aktualnych oraz ważnych zagadnieniach i problemach. Dotyczą one między innymi:

1. Istoty i roli kapitału w rozwoju społeczno-gospodarczym, ze szczególnym uwzględnieniem procesów przemysłowych i dynamiki rozwoju przedsiębiorstw. Profesor w swym dorobku eksponuje tezę, że dobra gospodarka kapitałem rzeczowym wymaga dobrej gospodarki kapitałem ludzkim i dopiero komplementarność tych dwóch rodzajów kapitału może zapewnić poszczególnym podmiotom oczekiwaną efektywność i sukces ekonomiczny. Zaslugą Profesora jest uporządkowanie i usystematyzowanie współczesnej wiedzy o kapitale, metodach jego pomiaru, kształtowaniu struktury i procesów zużycia. W swoim dorobku szuka też odpowiedzi na pytania: jak powinno się oceniać efektywność gospodarowania kapitałem, jak opracowywać i wdrażać strategie kapitałowe przedsiębiorstw, z jakich źródeł finansować przedsięwzięcia inwestycyjne z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z ryzyka.

2. Koncepcji zarządzania strategicznego przedsiębiorstwami, zasad formułowania i wdrażania strategii ich rozwoju. W tym nurcie badawczym podkreśla między innymi konieczność poszukiwania nowych wzorców instytucjonalnych, potrzebę redefinicji misji i strategii podmiotów gospodarczych, metod zarządzania jako adekwatnych odpowiedzi na zmieniające się warunki w otoczeniu, w tym związane z sytuacjami kryzysowymi w gospodarce. Według Profesora, współczesne przedsiębiorstwa potrzebują nowej filozofii biznesu. Występując na globalnym i integrowanym rynku, są zmuszane forsować takie rozwiązania, które poprawiają ich pozycję konkurencyjną, kreują większą wartość, ograniczają straty, zwiększają nadwyżkę ekonomiczną. Rozwiązania te powinny wynikać z zarządzania strategicznego. Muszą w nim być uwzględniane zarówno aspekty techniczne i technologiczne, społeczne, jak i związane z kulturą organizacji. Aktualne problemy zarządzania strategicznego są przez Profesora rozpatrywane w ujęciu porównawczym. Punktem wyjścia prezentacji własnych koncepcji jest syntetyczna ocena dorobku poszczególnych szkół i nurtów zarządzania strategicznego.

3. Miejsca, znaczenia, charakteru i specyfiki procesów innowacyjnych we współczesnej gospodarce, w tym zwłaszcza w przemyśle i sektorze przedsiębiorstw. W swym bogatym dorobku z tego zakresu Profesor artykułuje tezę, że innowacje

są współcześnie najważniejszym czynnikiem umożliwiającym realizację koncepcji zrównoważonego rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i bardzo dobrze rozwiniętym kapitale ludzkim, który umożliwia skuteczną i racjonalną transformację kapitału intelektualnego w kapitał materialny o wysokim poziomie techniki i technologii. Innowacje umożliwiają więc stopniową eliminację opóźnień i nadmiernych różnic w rozwoju. Szczególnie cenne są badania Profesora dotyczące istotnych cech procesów innowacyjnych. Skrupulatna analiza rozwoju modeli innowacyjnych pozwoliła zidentyfikować najważniejsze determinanty innowacyjności przedsiębiorstw. Mogą być one wykorzystywane zarówno w kształtowaniu aktywności innowacyjnej podstawowych jednostek gospodarowania jak i formułowaniu koncepcji przyspieszenia ich dynamizmu rozwojowego.

4. Polityki innowacyjnej unijnej, krajowej i regionalnej w sektorze przedsiębiorstw, ich wzajemnych relacji i uwarunkowań, ewolucji oraz skuteczności. Działalność innowacyjna, jak każdy rodzaj aktywności gospodarczej, ma swój wymiar przestrzenny. Konieczne jest należyte uwzględnienie tego aspektu w uprawianiu polityki innowacyjnej. Według Profesora, polityka innowacyjna (w określonych wymiarach przestrzennych) powinna być spójna, ułatwiać dyfuzję i wdrażanie innowacji oraz stopniowo eliminować nadmierne różnice w poziomie rozwoju krajów i regionów Unii Europejskiej. Uprawianie polityki innowacyjnej wymaga, według Profesora, określenia wyraźnych jej relacji z polityką społeczno-gospodarczą, naukową, techniczną i przemysłową. Jest to niezbędne do skutecznej koordynacji celów i środków tej polityki zarówno w obrębie wspólnoty unijnej, poszczególnych państw jak i jednostek przestrzennych. Konsekwentna polityka innowacyjna umożliwia rozwój przedsiębiorstw, którego podstawą jest wiedza i odpowiednio ukształtowane środowisko innowacyjne. Wymaga to jednak skutecznych działań podejmowanych przez państwo.

W swoich badaniach Profesor przywiązuje wagę do tego, co dzieje się w praktyce. Stara się ją trafnie diagnozować i na tej podstawie formułować uogólnienia i wnioski, przede wszystkim o charakterze poznawczym, ale również aplikacyjnym.

Profesor ma duże zasługi w kształceniu kadry naukowej. Wypromował kilkudziesięciu doktorów nauk ekonomicznych. Wokół problematyki kapitału, innowacji i zarządzania przedsiębiorstwami stworzył szkołę ekonomiczną, do której garną się młodzi adepci nauki i z powodzeniem zdobywają stopnie naukowe doktora w kiero-

wanym przez Profesora Instytucie Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Szczecińskiego. Chcę podkreślić, że dzięki życzliwej pomocy Profesora wypromowano dwóch doktorów nauk ekonomicznych i jednego doktora habilitowanego spośród pracowników Wydziału Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej. Serdecznie Mu za to, i Jego współpracownikom, dziękuję. Profesor stworzył szkołę nie tylko na potrzeby uniwersytetu, ale także innych uczelni.

Profesor sprawdza się w działalności organizacyjnej przede wszystkim nieprzerwanie jako dyrektor Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw, kierownik Zakładu Ekonomiki Przemysłu, a potem Zakładu Zarządzania Przedsiębiorstwem, prodziekan Wydziału Inżynieryjno-Ekonomicznego Transportu Politechniki Szczecińskiej, prorektor do spraw nauki Uniwersytetu Szczecińskiego, przewodniczący Senackiej Komisji do spraw Budżetu i Finansów. Obowiązki związane z tymi funkcjami wypełniał i wypełnia rzetelnie i skutecznie. Jest za to ceniony przez przełożonych i współpracowników.

Wśród osiągnięć Profesora wyróżnia się umiejętne sterowanie prawie przez ćwierć wieku Instytutem Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw. Pod Jego sprawnym kierownictwem instytut stał się ważną, znaną i cioną instytucją naukową w Polsce. Jest sztuką skupić w jednej placówce znaczną liczbę profesorów i doktorów nauk ekonomicznych oraz stworzyć im takie warunki, aby spolegliwie ze sobą współpracowali, tworzyli zintegrowany zespół, prowadzili zbiorowe badania, wykazywali systematyczną, wysoką aktywność w publikowaniu wyników tych badań w poważnych wydawnictwach ekonomicznych. Warto podkreślić, że potencjał młodych doktorów został w znakomitej większości wykreowany w instytucie. Jest to wynik umiejętnego doboru i kształcenia młodych kadr spośród absolwentów Uniwersytetu Szczecińskiego. Profesor zatem zawczasu zadbał o to, aby gdy starsi odejdą, młode pokolenie uczonych było w stanie ich godnie zastąpić.

Profesor rozwija też współpracę z organizacjami zawodowymi (PTE, TNOiK) i naukowymi, takimi jak Szczecińskie Towarzystwo Naukowe, Towarzystwo Europa Regionum, a także jako ekspert opiniujący takie projekty, jak między innymi Gospodarka Innowacyjna, Kierunki Podnoszenia Innowacyjności w Gospodarce, Wędką Technologiczna. Nie zamyka się więc Profesor w kręgu własnych zainteresowań. Tam, gdzie może, udziela bezinteresownej pomocy. Jest człowiekiem pełnego wymiaru – gdzie trzeba konsekwentnym i nieustępliwym, a gdzie można – wyrozumia-

łym i łagodnym. Jego dzieła świadczą o Nim dobrze na wszystkich polach aktywności. Z okazji Jubileuszu 70-lecia życzę Profesorowi długich lat życia w zdrowiu, dobrej kondycji fizycznej i intelektualnej w trudnym dziele kształtowania charakterów i wiedzy młodzieży akademickiej. Żyj nam Profesorze twórczo, długo i szczęśliwie!

profesor Tadeusz Obrębski
Politechnika Warszawska
i Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania w Warszawie